

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 december 2019

1397/2019

Lag om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i livsmedelslagen (23/2006) 3 § 1 mom. 5 punkten, 6 § 9 och 12 punkten, 20, 23, 27 a, 28 a, 42, 43 a, 54 e, 60, 76 och 76 a §,

av dem 3 § 1 mom. 5 punkten och 42 § sådana de lyder i lag 352/2011, 20 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 989/2007, 23 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 352/2011, 27 a, 28 a och 43 a § sådana de lyder i lag 1137/2008, 54 e § sådan den lyder i lag 881/2014 och 76 och 76 a § sådana de lyder i lag 970/2015,

ändras 3 § 1 mom. 2, 8 och 22 punkten, 6 § 31 och 32 punkten, 8 §, 13 § 3 mom., 19, 21, 27 och 28 §, det inledande stycket i 30 § och 30 § 13 punkten, 31 § 4 punkten, 35 § 3 mom., 36 § 1 mom., 37 § 1 mom., 38 § 2 mom., 41 § 3 mom., 43 §, 46 § 1 mom., 49 § 2 och 3 mom., 50, 51, 54 d och 61 §, 71 § 2 och 5 mom. samt 73–75, 83 och 84 §,

av dem 3 § 1 mom. 2 och 8 punkten, 8 §, 13 § 3 mom., 21 §, 31 § 4 punkten och 49 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 352/2011, 3 § 22 punkten, 6 § 31 och 32 punkten och 54 d § sådana de lyder i lag 881/2014, 27 och 28 § sådana de lyder i lagarna 1137/2008 och 352/2011, det inledande stycket i 30 § och 30 § 13 punkten sådana de lyder i lag 128/2017, 37 § 1 mom. och 71 § 5 mom. sådana de lyder i lag 989/2007, 38 § 2 mom. sådant det lyder i lag 643/2010, 43 § sådan den lyder i lagarna 352/2011, 365/2013 och 503/2014, 50 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 989/2007, 73–75 § sådana de lyder i lag 970/2015, 83 § sådan den lyder i lagarna 352/2011 och 503/2014 samt 84 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 61/2019, samt

fogas till lagen en ny 16 a §, till 18 § ett nytt 4 mom., till 30 §, sådan den lyder i lag 128/2017, en ny 14 punkt, till 31 §, sådan den lyder i lag 352/2011, en ny 5 punkt och till lagen nya 34 a och 51 a §, ett nytt 6 b kap. och nya 61 a, 66 a och 80 a §, som följer:

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och

(EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*,

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 om nya livsmedel och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 och kommissionens förordning (EG) nr 1852/2001, nedan *förordningen om nya livsmedel*,

22) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008,

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

31) *kontrollerade uppfödningförhållanden* kontrollerade uppfödningförhållanden enligt artikel 1.2 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött, nedan *trikinförordningen*,

32) *namnskyddade produkter* produkter med sådana ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt produkter märkta som garanterade traditionella specialiteter som avses i artikel 18 i den förordningen, produkter med geografiska beteckningar som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 samt produkter med skyddade geografiska beteckningar som avses i artikel 3.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008.

8 §

Krav i fråga om vissa livsmedel

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka, importerar eller på något annat sätt på marknaden släpper ut livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för berikningsförordningen ska göra en anmälan om detta till Livsmedelsverket. Närmare bestämmelser om anmälan och om andra nationella arrangemang som krävs enligt berikningsförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka, importerar eller på något annat sätt på marknaden släpper ut kosttillskott som hör till tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosttillskott ska göra en anmälan om detta till Livsmedelsverket. En anmälan ska göras även när produktens sammansättning i fråga om de ämnen som kännetecknar det ändras. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som krävs enligt GMO-förordningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

— — — — —

För en i 2 mom. avsedd livsmedelslokal där en primärproduktionsföretagare bedriver sådan tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som företagaren själv producerat behöver ansökan om godkännande som anläggning dock inte göras. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten anses också verksamhet enligt artikel 1.3 d och 1.3 e i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung och verksamhet som tillämpar nationella anpassningar enligt artikel 10 i den förordningen samt verksamhet enligt artikel 12.1 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624 om särskilda bestämmelser för utförandet av offentlig kontroll av produktion av kött och för produktions- och återutläggningsområden för levande musslor i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625, nedan *kommissionens delegerade kontrollförordning*. I fråga om en sådan livsmedelslokal ska det göras en anmälan enligt 1 mom.

— — — — —

16 a §

Livsmedelsföretagares tillförlitlighet

En livsmedelsföretagare ska vara tillförlitlig. Företagaren anses inte vara tillförlitlig om företagaren

1) under tre år före bedömningen i sin näringsverksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för att trygga livsmedelssäkerheten eller beakta konsumentssäkerheten,

2) under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut, eller

3) enligt utmätning eller annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder.

Om livsmedelsföretagaren är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar minst än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

För bedömning av tillförlitligheten kan de omständigheter som avses i 1 mom. utredas för sådana registrerade företag och organisationer som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) och som har en direkt eller indirekt koppling till en livsmedelsföretagare eller till personer som avses i 2 mom. i denna paragraf.

Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten kan av Enheten för utredning av grå ekonomi i fråga om en företagare begära en sådan fullgöranderapport som avses i 5 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

18 §

Bokföring, handlingar och påskrifter i anslutning till livsmedel av animaliskt ursprung

— — — — —

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas till tillsynsmyndigheterna i fråga om livsmedel av animaliskt ursprung som importeras från Europeiska unionens inre marknad.

19 §

Egenkontroll

En livsmedelsföretagare ska ha tillräckliga och korrekta uppgifter om de livsmedel som företagaren producerar, bearbetar och distribuerar. Livsmedelsföretagaren ska ha ett system för att identifiera och hantera faror i samband med sin verksamhet och säkerställa att livsmedlet och dess hantering uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna. Företagaren ska dokumentera resultatet av egenkontrollen med tillräcklig precision.

När en livsmedelsföretagare importerar livsmedel som omfattas av de särskilda salmonellagarantier som avses i artikel 8 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung till Finland från en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska det i egenkontrollen ingå en plan för provtagning och undersökning av dessa livsmedel med tanke på eventuell upptäckt av salmonella.

Närmare bestämmelser om utförande av egenkontroll och krav på dokumentation i anslutning till det får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

En livsmedelsföretagare som omfattas av planmässig livsmedelstillsyn ska offentliggöra tillsynsmyndighetens rapporter över inspektion av livsmedelslokalen. Innan livsmedelsverksamheten inspekteras första gången kan företagaren offentliggöra ett meddelande om att livsmedelsverksamheten omfattas av den planmässiga livsmedelstillsynen. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om offentliggörandet av tillsynsuppgifter.

Skyldigheten att offentliggöra tillsynsuppgifter gäller inte

- 1) primärproduktionsföretagare, eller
- 2) ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker eller företagare som i första hand bedriver detaljförsäljning av alkoholdrycker.

Den senaste rapporten över inspektionen av livsmedelsverksamheten ska tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt på livsmedelsföretagarens webbplats eller på något annat motsvarande sätt. I en livsmedelslokal som besöks av konsumenter ska rapporten dessutom finnas framlagd nära ingången eller på någon annan plats som konsumenterna lätt kan se.

De behöriga tillsynsmyndigheterna ska offentliggöra resultaten av utförd tillsyn.

Närmare bestämmelser om offentliggörande av tillsynsuppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Livsmedelshygienisk kompetens

En person som hanterar oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal ska ha ett hygienpass som påvisar livsmedelshygienisk kompetens enligt en modell som godkänts av Livsmedelsverket, om personen har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i minst tre månader.

Hygienpass krävs dock inte av den som arbetar i livsmedelslokaler enbart

1) i egenskap av fånge som omfattas av skyldigheter enligt 8 kap. 2 § i fängelselagen (767/2005),

2) inom beväringstjänst eller vapenfri tjänst enligt värnpliktslagen (1438/2007), militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller civiltjänst enligt civiltjänstlagen (1446/2007),

3) i egenskap av klient enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), inom arbetsverksamhet enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), inom dagverksamhet enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) eller inom verksamhet i sysselsättningssyfte för personer med funktionsnedsättning eller arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning enligt socialvårdslagen (1301/2014), eller

4) i egenskap av person som dömts till en samhällspåföljd enligt lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015).

Livsmedelsföretagare ska föra bok över den livsmedelshygieniska kompetensen hos personer som arbetar i livsmedelslokalen och på begäran visa upp uppgifterna för tillsynsmyndigheten.

Livsmedelsverket ska utarbeta ett hygienpasstest för bedömning av livsmedelshygienisk kompetens. Hygienpasstester ordnas och hygienpass beviljas av de hygienpasstestare som avses i 28 §. En hygienpasstestare får ta ut avgift för testet och beviljandet av hygienpass.

Hygienpass beviljas personer som genomgått ett hygienpasstest med godkänt resultat. Livsmedelsverket kan vid behov bevilja hygienpass enligt samma grunder som en hygienpasstestare samt återkalla ett hygienpass, om det beviljats på väsentligen oriktiga grunder.

Hygienpasstestare

Livsmedelsverket kan på ansökan som hygienpasstestare godkänna en person, som

1) har en sådan högskoleexamen som förutsätts i 35 §, eller

2) har examen i eller behärskar ämnet så att personen är behörig för en tjänst eller befattningsområde som lektor eller lärare vilken anknyter till livsmedelshygien vid en högskola eller vid en läroanstalt som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.

Livsmedelsverket övervakar hygienpasstestarnas verksamhet. Det kan återkalla ett godkännande av en hygienpasstestare, om testaren inte ordnat hygienpasstester eller beviljat hygienpass på över tre år. Dessutom kan godkännandet återkallas om testaren väsentligen har brutit mot de bestämmelser eller föreskrifter som gäller hygienpasstestning eller inte har rättat till sin verksamhet på uppmaning av Livsmedelsverket inom den tidsfrist som verket har satt ut. Godkännandet kan också återkallas temporärt.

När en hygienpasstestare fullgör uppgifter enligt denna paragraf tillämpas på honom eller henne det som i 36 § föreskrivs om utomstående sakkunniga.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om ordnande av hygienpasstester, grunderna för och utarbetande av testerna, de språk som används vid testerna och bedömningen av godkänt avläggande av testerna samt om hygienpasset och beviljandet av det.

30 §

Central myndighet

Livsmedelsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och det ska dessutom

— — — — —

13) vid behov sköta besiktning före slakt enligt artikel 17 i kontrollförordningen på primärproduktionsställen av andra djur än de som slaktas i renslakteri, och

14) vid behov befullmäktiga en annan veterinär än en sådan som är anställd hos Livsmedelsverket eller kommunen att utföra besiktning före slakt på ett primärproduktionsställe; på en veterinär som befullmäktigats av Livsmedelsverket tillämpas det som i 36 § 2 mom. i livsmedelslagen föreskrivs om utomstående sakkunniga, när veterinären utför uppgifter enligt denna bestämmelse.

31 §

Livsmedelstillsyn på regional nivå

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

— — — — —

4) sköta livsmedelstillsynen i renslakterier och i anläggningar som finns i anslutning till dem, och

5) vid behov sköta besiktning före slakt på primärproduktionsställen av djur som slaktas i renslakteri.

34 a §

Statens näringsdelegation

Jord- och skogsbruksministeriet utser för en verksamhetsperiod på tre år statens näringsdelegation, som är underställd ministeriet. Delegationens uppgifter är att

- 1) fungera som sakkunnigorgan för främjande av befolkningens näringsvanor,
- 2) utarbeta nationella näringsrekommendationer,
- 3) uppgöra åtgärdsförslag och ta initiativ för att förbättra näringsvanor och livsmedelssystemet,
- 4) ge utlåtanden i anslutning till sitt verksamhetsområde, och
- 5) följa upp och bedöma åtgärdernas inverkan på näringen, hälsan och livsmedelssystemet.

35 §

Tillsynsmyndigheternas kompetens

— — — — —

Bestämmelser om fortbildning för tjänsteinnehavare som sköter uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen finns i artikel 5.4 i kontrollförordningen.

— — — — —

36 §

Utomstående sakkunniga

En tillsynsmyndighet kan anlita utomstående sakkunniga som hjälp i tillsynen. De utomstående sakkunniga kan på begäran av tillsynsmyndigheten göra sådana kontroller, un-

dersökningar och utredningar som behövs för myndighetstillsynen. De administrativa beslut som eventuellt ska fattas utifrån dessa fattas av den tillsynsmyndighet som beställt tjänsterna. En utomstående sakkunnig ska ha den sakkunskap och kompetens som kontrollerna, undersökningarna och utredningarna förutsätter. En utomstående sakkunnig ska inför den myndighet som beställt tjänsterna kunna visa sin kompetens och påvisa att de tillämpade kontroll- och undersökningsmetoderna är tillförlitliga. Bestämmelser om krav på utomstående sakkunniga finns också i artiklarna i 28–32 i kontrollförordningen.

37 §

Nationella referenslaboratorier och godkända laboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter. Bestämmelser om de krav som gäller nationella referenslaboratorier samt om dessa laboratoriers uppgifter finns i artiklarna 100 och 101 i kontrollförordningen.

38 §

Villkor för godkännande av laboratorium

Laboratorier som godkänts för undersökning av myndighetsprov ska dessutom uppfylla de krav som ställs i artikel 37.4 e i kontrollförordningen.

41 §

Allmänna krav på tillsynen

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ska utarbeta ett kvalitetssystem som lämpar sig för dess verksamhet samt upprätthålla och tillämpa detta system. Bestämmelser om krav som gäller kvalitetssystemet finns i artikel 12 i kontrollförordningen.

43 §

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Kött som hanteras eller förvaras i en livsmedelslokal ska vara besiktat, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill finns i kontrollförordningen, kommissionens delegerade kontrollförordning och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/627 om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625, och om ändring av kommissionens förordning (EG) nr 2074/2005 vad gäller offentlig kontroll.

Livsmedelsverket utför köttbesiktning i slakterier och inrättningar för vilthantering. Regionförvaltningsverket utför köttbesiktning i renslakterier.

Över köttbesiktning ges på begäran ett skriftligt beslut. Beslutet behöver inte undertecknas. Ett skriftligt beslut om köttbesiktning delges parterna genom brev som avses i 59 § i förvaltningslagen eller genom vanlig elektronisk delgivning som avses i 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Med de berörda parternas samtycke kan beslutet delges per e-post.

Närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om ändring av frekvensen och omfattningen av trikinundersökningarna då trikinförordningen ger möjlighet till det eller kräver det.

46 §

Beredskap för särskilda situationer

Livsmedelsverket ska utarbeta en sådan riksomfattande beredskapsplan för särskilda situationer som avses i artikel 115 i kontrollförordningen. De kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna ska utarbeta en motsvarande plan för kommunernas del.

49 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket har rätt att närvara vid Europeiska kommissionens kontroller enligt artikel 116 i kontrollförordningen. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner.

I ett tillsynsobjekt som är beläget i utrymmen som används för boende av permanent natur får en inspektion göras för att uppfylla de krav på offentlig kontroll som ställs i artiklarna 9, 10 och 14 i kontrollförordningen, om en inspektion är nödvändig för att utreda de omständigheter som är föremål för inspektion. Sådana inspektioner får endast göras av en behörig tillsynsmyndighet.

50 §

Provtagning

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov som behövs för tillsynen.

Provtagaren ska ha tillräcklig sakkunskap när det gäller provtagning och hantering och förvaring av prov. Provet ska vara representativt till sin omfattning och sammansättning. Provet ska skyddas från kontamination och andra betydande förändringar som kan ge missvisande undersökningsresultat. På provtagningsplatsen ska provet märkas så att det enkelt och med säkerhet kan identifieras. Livsmedelsföretagaren ska få ett intyg över provtagningen.

Tillsynsmyndigheten får utan att identifiera sig beställa prov på livsmedel som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation. Proven kan användas i den offentliga kontrollen. Efter att ha fått provet ska tillsynsmyndigheten meddela livsmedelsföretagaren att provet har beställts för offentlig kontroll. Företagaren har rätt att på egen bekostnad få ett andra utlåtande om provet.

Bestämmelser om allmänna krav när det gäller provtagning finns dessutom i artiklarna 34, 35 och 37.1 i kontrollförordningen.

Paragrafens 2 mom. tillämpas också på provtagning inom ramen för egenkontrollen.

Närmare bestämmelser om provtagning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

51 §

Rätt att få information

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt av livsmedelsföretagare och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som är nödvändig för tillsynen.

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om hur livsmedelsföretagaren skött registrerings-, anmälningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter samt om livsmedelsföretagarens verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att klargöra den tillförlitlighet som avses i 16 a §, återkallelse av godkännande av ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal enligt 61 § eller för avbrytande eller avslutande av verksamhet som bedrivs på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal enligt 61 a §.

Rätten att få information gäller också sådan information som är nödvändig för att utföra de uppgifter som anges i livsmedelsbestämmelserna och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få de uppgifter som avses i denna paragraf avgiftsfritt och också med hjälp av en teknisk anslutning eller i annan elektronisk form.

51 a §

Myndighetens rätt att på eget initiativ lämna ut information

Tillsynsmyndigheterna får på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, till en annan myndighet eller den som sköter ett offentligt uppdrag lämna ut sådan information om en enskild persons eller en samman slutnings ekonomiska ställning och företagshemligheter som tillsynsmyndigheten fått vid skötseln av de uppgifter som avses i denna lag, om informationen är nödvändig för skötseln av de uppgifter myndigheten eller den som sköter det offentliga uppdraget har enligt gällande bestämmelser.

54 d §

Registrering av namnskyddade produkter och anmälan av framställning

Livsmedelsverket behandlar ansökningar om registrering av namnskyddade produkter.

Livsmedelsverket ska offentliggöra ansökningar som avses i 1 mom., ordna det nationella invändningsförfarandet och besluta om när förutsättningarna för registrering uppfylls i Finland. Om förutsättningarna för registrering uppfylls, ska Livsmedelsverket offentliggöra sitt beslut och skicka ansökan till Europeiska kommissionen. Om det enligt Europeiska unionens lagstiftning om namnskyddade produkter är medlemsstaten som ska godkänna ansökan, är det Livsmedelsverket som beslutar om godkännandet.

Ansökningar som avses i 1 mom. och beslut om namnskydd delges genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen.

En livsmedelsföretagare som framställer en registrerad namnskyddad produkt ska innan företagaren släpper ut produkten på marknaden underrätta den tillsynsmyndighet som avses i 30–32 § om produktens namn och framställningsplats. Om framställningen avbryts eller läggs ned, ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrättas om saken.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) ansökan om registrering av namnskyddade produkter och ordnande av invändningsförfarande, och
- 2) anmälningsskyldiga livsmedelsföretagare, de uppgifter som ska uppges i anmälan och hur anmälan ska göras.

6 b kap.

Myndighetsuppgifter inom export av livsmedel

54 f §

Utredningsarbete i anslutning till export

Livsmedelsföretagaren svarar för att utreda och uppfylla de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer och eventuella transiteringskrav, om livsmedel exporteras till någon annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen.

Livsmedelsverket deltar vid behov i utarbetandet av de dokument och i annat utredningsarbete som krävs för att få tillträde till och stanna kvar på marknaden. Livsmedelsverket får avbryta sitt deltagande i dessa uppgifter om det inte längre finns förutsättningar för att fortsätta med utredningsarbetet.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i det utredningsarbete som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 g §

Tillsyn vid export

Livsmedelstillsynsmyndigheterna ska utöva tillsyn över exporten av livsmedel inom sina verksamhetsområden. Livsmedelsverket deltar vid behov i tillsynen, om tillsynen avser att säkerställa att de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer uppfylls.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i den tillsyn som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 h §

Exportintyg

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten och vid behov Livsmedelsverket ska på begäran av en företagare utfärda exportintyg om livsmedels överensstämmelse med livsmedelsbestämmelserna, om myndigheterna i destinationsstaten kräver sådana intyg. Närmare bestämmelser om veterinärintyg för livsmedel av animaliskt ursprung finns i 71 § i lagen om djursjukdomar. I fråga om utredningen av de krav som destinationslandet ställer på innehållet i intygen tillämpas 54 f § i denna lag.

61 §

Återkallelse av godkännande av ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal

Tillsynsmyndigheten kan helt eller delvis återkalla sitt beslut om att godkänna ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal, om hälsofara inte kan förhindras på något annat sätt. Ett godkännande kan också återkallas, om primärproduktionsstället eller livsmedelslokalen eller den verksamhet som bedrivs där väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna och livsmedelsföretagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 55 eller 56 §.

Ett godkännande kan också återkallas, om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpit försummelsen trots uppmaning eller föreläggande från myndigheten.

Ett godkännande kan också återkallas för en viss tid.

61 a §

Avbrytande eller avslutande av verksamhet på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal

Tillsynsmyndigheten kan avbryta eller avsluta verksamheten på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal om verksamheten väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna och företagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller ett förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 55 eller 56 §.

Verksamheten kan dessutom avbrytas eller avslutas, om livsmedelsföretagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpit försummelsen trots uppmaning eller föreläggande från myndigheten.

Ett beslut om avbrytande av verksamheten gäller tills tillsynsmyndigheten konstaterar att de missförhållanden som beslutet grundade sig på har avhjälpits.

66 a §

Nedläggning av webbplats

Livsmedelsverket kan bestämma att en webbplats eller del av en webbplats som drivs eller används av en livsmedelsföretagare ska läggas ner, om det är uppenbart att ett livsmedel som saluförs via den eller uppgifter som lämnas om livsmedlet orsakar eller av grundad anledning kan befaras orsaka fara för människors hälsa eller vilseleda konsumenter på ett väsentligt sätt eller på något annat sätt väsentligen strida mot livsmedelsbestämmelserna. Livsmedelsverket ska bestämma att en sådan del av en webbplats ska läggas ner där det saluförs livsmedel som strider mot livsmedelsbestämmelserna på det sätt som avses ovan. Om nedläggningen av en del av webbplatsen inte undanröjer överträdelsen av livsmedelsbestämmelserna, ska det vid behov bestämmas att hela webbplatsen ska läggas ner. Föreläggandet att lägga ner webbplatsen eller delen av webbplatsen kan meddelas temporärt för den tid då ärendet utreds eller missförhållandet avhjälpas. Den temporära nedläggningen gäller tills Livsmedelsverket har fattat ett slutligt beslut i ärendet.

71 §

Avgifter för kommunala myndigheters prestationer

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska kommunen också för annan övervakning samt för sådana inspektioner och undersökningar som hänför sig till den ta ut en avgift i enlighet med artiklarna 79–85 i kontrollförordningen.

De avgifter som avses i 1 mom. bestäms så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för åtgärden, om inte något annat följer av artiklarna 79–85 i kontrollförordningen. Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som krävs enligt artiklarna 79–85 i kontrollförordningen och om hur avgifternas storlek bestäms utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

73 §

Sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet

Omrövning får begäras av beslut som fattas av statliga myndigheter med undantag av beslut som avses i 15, 27, 28, 54 a, 55–61, 61 a, 62 och 64–66 §. Bestämmelser om begäran om omrövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

När det gäller sökande av ändring i beslut som Tullen fattat med stöd av denna lag tillämpas dock vad som anges i tullagen (304/2016). Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet.

74 §

Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet

Omrövning får begäras av beslut som fattas av kommunala organ. I fråga om andra beslut av kommunala tjänsteinnehavare än sådana som avses i 63 § får omrövning begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet hos det kommunala organ som sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om begäran om omrövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I en kommunal tjänsteinnehavares beslut enligt 63 § får ändring inte sökas genom besvär.

I fråga om ändringssökande som gäller kommunala tillsynsplaner, de kommunala livsmedelsbestämmelser som avses i 86 § eller taxor som gäller kommunala avgifter tillämpas dock vad som anges i kommunallagen (410/2015).

75 §

Sökande av ändring i beslut om köttbesiktning

Omrövning av ett beslut som gäller köttbesiktning får begäras hos Livsmedelsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Bestämmelser om begäran om omrövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

80 a §

Skydd för personer som anmälar överträdelser

Om en fysisk person har gjort en anmälan till en tillsynsmyndighet om en faktisk eller misstänkt överträdelse av livsmedelsbestämmelser som omfattas av myndighetens offentliga kontroll ska anmälarens identitet hållas hemlig, om den utifrån omständigheterna kan bedömas vara till nackdel för anmälaren att hans eller hennes identitet röjs.

83 §

Register

Livsmedelsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn som verket utövar ett riksomfattande register över

- 1) livsmedelslokaler,
- 2) verksamhetsställen som på marknaden släpper ut produkter som kommer i kontakt med livsmedel,
- 3) godkända laboratorier,
- 4) hygienpasstestare samt de personer som har deltagit i hygienpasstester,
- 5) personer som genomgått den utbildning för jägare i hälsa och hygien som avses i avsnitt IV kapitel I i bilaga III till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, och
- 6) sådana primärproduktionsställen och grupper av primärproduktionsställen som verket har erkänt att uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden enligt trikinförordningen.

Livsmedelsverket ger ett godkännandenummer till anläggningar som avses i 13 § 2 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska föra register över alkoholbutiker och ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Regionförvaltningsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten för ett register över de livsmedelslokaler som de övervakar och över de verksamhetsställen under deras tillsyn som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelsverket för i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) register över primärproduktionsställena. Bestämmelser om ansvaret vid registerföringen finns i 5 § i den lagen. Kommunerna använder och uppdaterar registret över primärproduktionsställen i den omfattning det behövs för de uppgifter som anges i denna lag.

Livsmedelsverket för, med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen, utifrån de anmälningar som avses i 40 § 4 mom. och 45 § 1 mom. register över sådant som hänförs till utredningen av matförgiftningar och uppföljningen och övervakningen av zoonoser.

84 §

Uppgifter som registerförs

I de register som avses i 83 § antecknas

- 1) tillsynsobjektens identifikationsuppgifter och uppgift om deras verksamhet,
- 2) identifikationsuppgifter för primärproduktionsställen som har erkänts enligt 54 c §,
- 3) planerade och genomförda kontrollåtgärder,
- 4) för godkända laboratorier de analysmetoder som tillämpas inom bedömningen samt namnen på dem som svarar för undersökningarna,
- 5) andra än i 1–4 punkten avsedda uppgifter enligt livsmedelsbestämmelserna som behövs för tillsynen.

Identifikationsuppgifter som avses i 1 mom. är företagarens namn, adress och företags- och organisationsnummer eller, om sådant saknas, personbeteckning samt namn och adress för tillsynsobjektet.

Livsmedelsverket publicerar en förteckning över godkända laboratorier av vilken de uppgifter framgår som avses i 1 mom. 4 punkten.

I fråga om hygienpasstestare antecknas i registret testarens namn, personbeteckning och kontaktinformation. För personer som deltar i hygienpasstestet antecknas i registret namn

och personbeteckning samt hygienpasstestarens namn, adressen till testplatsen och dag när testet utförts. För personer som testaren har beviljat hygienpass antecknas dessutom dagen då hygienpasset beviljades.

Bestämmelser om inhämtande av personuppgifter och införande av dem i registret samt om användning och utlämnande av registeruppgifter finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i dataskyddslagen (1050/2018) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Genom denna lag upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning om verksamhet vid första ankomstplatser (118/2006).

Bestämmelserna i 16 a § tillämpas från och med den 1 juni 2020.

Ett före ikraftträdandet av denna lag beviljat kompetensintyg över livsmedelshygienisk kompetens, som en person erhållit på grund av utbildning med motsvarande innehåll eller en examen som personen avlagt, betraktas som ett sådant hygienpass som avses i 27 §.

Helsingfors den 19 december 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä